

O, WONDRE KRACHT

O, wondre Kracht des hemels, Geest van God,
onpeilbaar zijn de diepten van Uw wezen,
hoog Goddelijk Uw werk in die U vreezen,
die Gij van ziele-krankheên hebt genezen,
in wie de nieuwe levensloot ontbrak.

O, wondre Kracht des hemels, Geest van God,
werk machtig door in arme menschenzielen!
Dat allen biddend, buigend voor U vielen!
O, doe de gansche wereld voor U knielen
en leven naar het Goddelijk gebod.

HANDEL EN WANDEL

door J. W. OOMS

Krijn de Pater is zeventien jaren lang daggelder geweest bij Saan Onderwater, een welgestelden boer in Braank in de Alblasserwaard.

Zeventien jaren heeft Krijn dariebeugel, riek en spaai degelijk gehanteerd en toen kreeg hij er genoeg van. Hij begon een handeltje in spantouwen, melkblokken en soortgelijk gesnor; met een steekkruiwagen gong hij de boeren af.

Van Krijn de Paters handel en wandel gaan we wat nader hooren.

Hoe Krijn na zeventien jaren van rechtschappen landwerk zoomaar ineens zinnigheid in den handel kreeg, dat is voor velen een raadsel. Wie er meer van wil hooren, ga maar eens informeeren bij den rijken Saan Onderwater, die heeft meer weet van deze zaak. Ofschoon, van veel aanbelang is dit niet.

Krijn de Pater en zijn vrouw Aagje Stuij, — die ook wel bakerde hier en daar, — waren gezien bij de menschen, kwaaitaal wier nimmer gehoord. Zoodoende leurde Krijn niet voor niks. Ja, 't is voorgevallen, dat hij in één week tweehonderdvijftig spantouwen verhandelde. Hij verdiende per week soms wel twintig zware guldens, of het zoo maar niks was. Dat was wat anders dan daggelder voor negen guldens in de week, met vroeg op en laat in de weer!

Na een jaar kocht Krijn een hondenkar en een trek-hond van edel soort.

Zijn handel bloeide echter zoodanig, dat hij na drie jaren een hit en een wagen kocht. Hond en hondenkar deed hij voordeelig van de hand en wieren het eigendom van een armetierig klompenmakertje in Termeij, zoogezegd Ameide.

Omtrent dezen tijd wier Krijn zich klaar bewust, dat hij een gevestigde reputatie had, goed zijn kost verdiende en meer was dan een daggelder en dergelijk slag van volk. Hij teelde een stuk snor onder den neus en insteê van op klompen, gong hij op schoenen den boer op.

Maar daar heeft Krijn de Pater zich danig mee in de vingers gesneden, dat is wel te verstaan. De boermannen in de contreijs van de Waard waren daar niks groot op. „In het lochte Overlek en onder de keuterboertjes van bovenuit zijn er, die snorren dragen; maar een degelijk manspersoon in de Waard doet dat niet,” zegden ze ontstemd tot Krijn de Pater.

Het end was, dat Krijn het scheermes weer over de bovenlip haalde en op klompen de hort op gong.

Door die verwaande snor had hij nog een paar klanten verloren ook.

Van dien tijd af kreeg Krijn de Pater een ontaarden hekel aan boerenmenschen met onbezwaarde bezittingen, de rijke gezeggers in de Waard. Het zat hem merakels

dwars, dat die manlui meer geld hadden dan hij en ont en schand spraken, als hij wat meer wilde dan rechtuit. Maar hij liet van zijn afgunst niks blijken, hij moest per slot van de boeren eten.

De kwade gedachten en zucht naar geld, brachten hem op het plan, om ook nog potten en pannen te gaan verkoopen. Daar zat rechtevoort een vette verdienste aan.

Krijn kreeg het ten leste zoo druk, dat hij een knechtje in dienst nam. Met vreugde zag hij, hoe zijn bezit geregeld grooter wier, zoo nu en dan begon hij al aan rentenieren te denken. Des Zondagsmorgens had hij geen tijd meer om naar de kerk te gaan, dan zat hij te tellen en te rekenen.

Doch op een dag kreeg Krijn de Pater een schadepost te noteeren.

De hit was op hol geslagen, had ten leste een raam genomen en was met wagen en al in den Graafstroom terecht gekomen. Het dier verdrong toen, de wagen was kuis geruïneerd.

Ach, wat beleefde Krijn, de koopman, toen slechte dagen. Hij at en dronk bekant niet, hij zegde geen woord tot zijn vrouw, een week lang niet. Hij prakkezeerde zwaar na op dezen slag. Ai, daar gong nou zijn eerlijk verdiende geldje, in een paar minuten tijd was hij paard en wagen kwijtgeraakt. Als dit maar niet het begin van een grooten rampspoed was, de inzet van barre armoei.

In die dagen is Krijn verkeerd gaan handelen. Het begon nietig, 't is waar. Maar het was het begin van een kwaad dat gaandeweg grooter wier, algelijk een rollende sneeuwbal.

Hoor hoe dit in zijn werk gong.

Het was dan, dat hij bij Willempje Brandewijk twee pond groene zeep moest leveren, want dat verkocht hij rechtevoort ook.

Krijn schepte de klevende massa in een grijzen zak en weegde af op de koperen weegschaal, die door Aagje dagelijks met zorg gepoetst wier. Het bleek een kleinigheid te weinig te zijn, hij moest nog een ietewatje bijvoegen.

Doch toen dacht Krijn aan den strop, dien hij geleden had, aan zijn dooden hit en beschadigden wagen.

— „Eer dât terugverdiend is,” zegde hij zuchtend en tegelijkertijd gooide hij den schep weer terug in de zeepbus; hij deed er niets meer aan toe. Willempje zag het toch niet . . . Zoo begon het kwaad en het wier erger en erger.

Aan Jan van Goof de Wit, een boer in Goudriaan, moest hij honderd staltouwen leveren. Krijn gaf er negenenegentig en ontving geld voor honderd.

— „Een boer kan toch zoo wijd niet tellen,” dacht Krijn grimmig. „En ik moet hit en wagen toch terugverdienen? . . .”

In een jaar tijd had Krijn de Pater zijn gerij terug gestolen; want dit is geen verdienen te noemen, dat spreekt. Deze gruwel mag toch wel bij den waren naam genoemd worden.

Doch een mensch van het slag van Krijn de Pater kan zulk een handel niet ongeweten doen, hij krijgt er zijn trekken voor thuis.

Drie jaren na het schadelijk ongerief met hit en wagen, kreeg Krijn, — die rechtevoort weer trouw iederen Zondag kerkte, — bange gedachten te verwerken. Soms lag hij nachten wakker en dan kwamen de gevallen van te min gewicht en te hooge berekening hem klaar voor den geest. In het begin paaide hij zich eigens, door te zeggen

dat handel handel was en daarmee uit. Maar zijn kwade doenwijs liet niet af in zijn geest, hij wier er ten ende gruwelijk onrustig van.

Op een dag kwam er een manspersoon langs de deur, die blaadjes verkocht. Het was een eenvoudig en goedmoedig man, een stille werker in den wijngaard des Heeren. Krijn de Pater kocht een blaadje van dien man. Het is voor een goed doel, dacht hij. 's Avonds las hij het, in het begin oppervlakkig, doch later nauwgezet. Er stond een stukje in over eerlijkheid, dat 's menschen handel moest zijn naar zijn wandel. Want God ziet alles; wat voor een nabuur verborgen is, is Hem bekend.

Krijn dacht aan zijn handel, zijn onrechtvaardigen handel. Ai, wat kreeg hij het ontaard benauwd toen hij besefte dat zijn handel niet met zijn wandel voor de menschen overeenstemde. Des Zondagsmorgens gong hij naar de kerk, als een eerlijk en rechtschapen man zat hij daar, in het oog van de menschen althans. Maar in den grond van de zaak was hij een bedrieger, slechts in schijn was hij een rechtvaardig mensch. De afschuwelijke zucht naar geld en goed had hem de grenzen tusschen het mijn en dijn uit het oog doen verliezen. Laat uw handel zijn gelijk uw wandel... Bar en bar, wat kreeg Krijn de Pater het slecht met deze woorden. Hij voelde zich een dief, een bedrieger, een hebzuchtig mensch.

Een paar dagen lang liep hij met een nameloozen angst rond, als een schuwe vent gong hij her en der. Het kwam ten ende zoo schrikkelijk op hem aan, dat hij geen uitweg meer zag, hij begon te walgen van zichzelf.

In bittere benauwenis las en herlas hij het blaadje, hij droeg het overal mee in den binnenzak van zijn jekker. Toen zijn opeens Krijn de Paters oogen open gegaan, en kwam er een lichtend punt in zijn zwarte gedachten. Jezus roept u, stond er ook in het blaadje. Krijn had het al dukkels gelezen, maar nu eerst wier hij gewaar wat een rijke beteekenis dit woord had.

En zoo is het toen gebeurd, dat Krijn de koopman in den stal, bij zijn nieuwen hit, op de knieën gevallen is. Daar heeft hij zijn nood uitgeklaagd, in diep berouw over zijn verkeerden handel. God laat geen bidder staan. Krijn smeekte om gratie voor zijn ijselfijke zonden, hij mocht zich vastklampen aan het middelaarswerk van Jezus.

Toen kreeg hij rust, een vredige rust. Hij heeft zijn zonden ook voor de menschen beleden en getuigde van Zijn goedheid.

Krijn de Pater heeft ook dit gedaan: Het blaadje heeft hij in de weegschaal gelegd, op den bodem van de koperen schaal, waarop de gewichten gezet worden. Zoo-doende krijgen zijn klanten altijd een ruime wicht.

Het blaadje ligt nu al jaren op de schaal, het is geel en verfomfaaid. Er zijn menschen, die vragen wat dat kleine boekje onder de gewichten te beteekenen heeft. Dan geeft Krijn op eenvoudige wijs bescheid, hij vertelt van zijn handel en wandel en roemt Gods gratie.

Alzoo is het den handelsman Krijn de Pater, die vroeger daggelder was, in zijn affaire vergaan.

EEN ONVOLPREZEN HOLLANDSCH LENTELANDSCHAP